

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціалізований туризм

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2021 - 2022
Семестр	V
Кількість кредитів	3
ЄКТС	
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

Розробник силабусу – к.і.н., доц. Гедін М.С., доцент кафедри психології, педагогіки і туризму

Пояснювальна записка

Метою дисципліни «Спеціалізований туризм» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними видами спеціалізованого туризму, їх специфікою та особливостями планування та організації відповідних турпродуктів для учасників спеціалізованих турів.

Предметом вивчення вузівського курсу «Спеціалізований туризм» є спеціальні види туризму, популярні в світі та Україні.

Завданням вивчення дисципліни «Спеціалізований туризм» є формування у здобувачів вищої освіти логічного і креативного мислення, навчання аналізу сучасної науково-дослідницької діяльності фахівця з туристичного обслуговування, а також формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК16. Здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.

Фахові компетентності:

ФК17. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК19. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК21. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК22. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК23. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК25. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

ФК34. Здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості туристичного обслуговування.

ФК35. Здатність організовувати туристично-краєзнавчу діяльність з урахуванням історико-географічних особливостей туристичних дестинацій.

Програмні результати навчання, які перевіряються в результаті вивчення дисципліни:

ПРН01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання

ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати.

ПРН24. Використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.

Курс «Спеціалізований туризм» для студентів спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля : ***Спеціалізовані види туризму та їх місце в структурі туристичних послуг.*** У ньому висвітлюються спеціальні види туризму, популярні в світі та Україні.

Загальний обсяг (відповідно до навчального плану) – 3 кредити ЄКТС; 90 год.

зокрема:

лекції – 20 год.

семінарські заняття – 24 год.

самостійна робота – 46 год.

Навчально-тематичний план дисципліни «Спеціалізований туризм»

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма здобуття освіти			
		Разом	зокрема		
лекції	семінарські заняття		самостійна робота		
Модуль 1					
<i>Змістовий модуль 1. Спеціалізовані види туризму та їх місце в структурі туристичних послуг</i>					
1.	Тема 1. Теоретичні засади вивчення та організації спеціалізованих видів туризму.	12	2	2	4
2.	Тема 2. Сучасні підходи у класифікації туризму.	12	2	2	4
3.	Тема 3. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру.	14	2	4	4
4.	Тема 4. Спеціальні види туризму культурно-пізнавального характеру.	14	2	2	4
5.	Тема 5. Сучасні сегменти ділового туризму.	12	2	2	4
6.	Тема 6. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру.	14	2	2	4
7.	Тема 7. Подієві та освітні види спеціалізованого туризму.	10	2	2	4
8.	Тема 8. Анімаційні види спеціалізованого туризму.	10	2	2	6
9.	Тема 9. Види спеціалізованого туризму на території України.	12	2	4	6
10	Тема 10. Сучасні тенденції світового туризму та їх вплив на розвиток спеціалізованих видів туризму	10	2	2	6

	Разом годин за модулем 1	90	20	24	46
	Усього годин	90	20	24	46

**Перелік тем і зміст лекційних занять
з дисципліни «Спеціалізований туризм»**

Тема 1. Теоретичні засади вивчення та організації спеціалізованих видів туризму (2 год.)

Мета вивчення: ознайомлення студентів з предметом, метою, теоретичними засадами вивчення курсу, його історіографією та джерельною основою.

Провідна ідея: показати місце дисципліни «Спеціалізований туризм» в освітньому процесі.

Ключова проблема: показати теоретичні засади вивчення та організації спеціалізованих видів туризму.

Основні питання:

1. Предмет, мета вивчення курсу.
2. Теоретико-методологічні аспекти курсу.
3. Дисципліна «Спеціалізований туризм» у вищій школі.

Тема 2. Сучасні підходи до вивчення класифікації туризму (2 год.).

Мета вивчення: ознайомлення студентів з сучасними підходами до вивчення класифікації туризму.

Провідна ідея: розкрити передумови формування класифікації туризму та підходів до неї вітчизняних і зарубіжних вчених.

Ключова проблема: показати підходи до вивчення класифікації туризму вітчизняними і зарубіжними вченими.

Основні питання:

1. Поділ туризму на типи, категорії, види, форми.
2. Найбільш поширені спеціальні види туризму.
3. Основні види туризму за метою поїздки.

Тема 3. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру (2 год.).

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі спеціальними видами туризму рекреаційно-оздоровчого характеру.

Провідна ідея: розкрити основні особливості спеціальних видів туризму рекреаційно-оздоровчого характеру.

Ключова проблема: показати роль спеціальних видів туризму рекреаційно-оздоровчого характеру в сучасному туризмі.

Основні питання:

1. Поняття рекреаційного туризму.

2. Поділ рекреаційного туризму на лікувальний та відпочинково-оздоровчий
3. Значення рекреаційного туризму на сучасному етапі

Тема 4. Спеціальні види туризму культурно-пізнавального характеру (2 год)

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі спеціальними видами туризму культурно-пізнавального характеру.

Провідна ідея: розкрити основні особливості спеціальних видів туризму культурно-пізнавального характеру.

Ключова проблема: показати роль спеціальних видів туризму культурно-пізнавального характеру в сучасному туризмі.

Основні питання:

1. Поняття, види, мета та принципи пізнавального туризму.
2. Ресурсний потенціал пізнавального туризму.
3. Вплив окремих аспектів пізнавального туризму на рівень регіонального розвитку

Тема 5. Сучасні сегменти ділового туризму (2 год)

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі сутністю ділового туризму.

Провідна ідея: розкрити основні особливості ділового туризму.

Ключова проблема: показати роль ділового туризму в сучасному туризмі.

Основні питання:

4. Поняття, види, мета та принципи ділового туризму.
5. Географія ділового туризму.
6. Діловий туризм в Україні

Тема 6. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру (2 год.)

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі спеціальними видами туризму паломницько-релігійного характеру.

Провідна ідея: розкрити основні особливості спеціальних видів туризму паломницько-релігійного характеру..

Ключова проблема: показати роль спеціальних видів туризму паломницько-релігійного характеру. в сучасному туризмі.

Основні питання:

1. Визначення та різновиди релігійного туризму.
2. Паломницький туризм.
3. Види і особливості паломництва.
4. Релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості.

Тема 7. Подієві та освітні види спеціалізованого туризму (2 год)

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі сутністю подієвих та освітніх видів спеціалізованого туризму.

Провідна ідея: розкрити основні особливості подієвих та освітніх видів спеціалізованого туризму..

Ключова проблема: показати роль подієвих та освітніх видів спеціалізованого туризму..

Основні питання:

1. Поняття, види, мета та принципи подієвих та освітніх видів спеціалізованого туризму.
2. Географія подієвих та освітніх видів спеціалізованого туризму.

Тема 8. Анімаційні види спеціалізованого туризму (2 год)

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі сутністю анімаційних видів спеціалізованого туризму.

Провідна ідея: розкрити основні особливості анімаційних видів спеціалізованого туризму..

Ключова проблема: показати роль анімаційних видів спеціалізованого туризму..

Основні питання:

3. Поняття, види, мета та принципи анімаційних видів спеціалізованого туризму.
4. Географія анімаційних видів спеціалізованого туризму.

Тема 9. Види спеціалізованого туризму на території України (4 год.).

Мета вивчення: ознайомлення студентів зі спеціальними видами туризму поширеними на території України.

Провідна ідея: розкрити основні особливості спеціальних видів туризму поширених на території України.

Ключова проблема: показати роль спеціальних видів туризму поширених на території України.

Основні питання:

1. Особливості спеціальних видів туризму поширених на території України.
2. Найбільш поширені спеціальні види туризму на території України.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
		3. Іспит	30

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум $20+20=40$**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум $20+20+10=50$**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “0” балів.

Умови допуску до семестрового іспиту

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до іспиту з «Спеціалізований туризм» враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з «Спеціалізований

туризм». Здобувач вважається **допущеним до семестрового іспиту**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («30 балів»), «добре» («23 бали»), «задовільно» («18 балів»)), то такому здобувачу виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Плани семінарських занять

навчальної з дисципліни «Спеціалізований туризм»

Семінарське заняття 1. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Поняття рекреаційного туризму.
2. Поділ рекреаційного туризму на лікувальний та відпочинково-оздоровчий.
3. Значення рекреаційного туризму на сучасному етапі.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Зародження і розвиток курортів.
- Історія розвитку санаторно-курортної справи в Україні.
- Курорти та їх типи.
- Санаторно-курортні заклади як поліфункціональні лікувальні центри.
- Всесвітньо відомі лікувальні курорти.

Основна література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с.
2. Білик Б. Етнокультурологія: поняття і терміни: довідник. Київ: Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2007. 112 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

1. ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kurort-service.com/uploads/assets/file/per.pdf>.
2. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
3. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Семінарське заняття 2. Спеціальні види туризму культурно-пізнавального характеру (2 години)

Питання для обговорення теми

1. Поняття, види, мета та принципи пізнавального туризму.
2. Ресурсний потенціал пізнавального туризму.
3. Вплив окремих аспектів пізнавального туризму на рівень регіонального розвитку.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Оцінка осередків народних промислів як об'єктів пізнавального туризму в Україні.
- Найбільш популярні види освітнього туризму.
- Конгресно- виставковий туризм. Інсентив туризм. Основні поняття подієвого туризму.
- Особливості подієвого туризму.

Основна література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с.
2. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

4. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура: [монографія]. Київ: Логос, 2009. 176 с.
5. ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kurort-service.com/uploads/assets/file/per.pdf>.

Семінарське заняття 3-4. Сучасні сегменти ділового туризму (4 години)

Питання для обговорення теми

1. Поняття ділового туризму.
2. Види ділового туризму.
3. Конгресно- виставковий туризм.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Історія ділового туризму
- Географія бізнес-поїздок.
- Інсентив туризм

Основна література:

1. Бейдик О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
2. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник. Донецьк : Східний видавничий дім, 2008. 180 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

1. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
2. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Семінарське заняття 5-6. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру. (4 години)

Питання для обговорення теми

1. Визначення та різновиди релігійного туризму.
2. Паломницький туризм. Види і особливості паломництва.
3. Релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Особливості релігійного туризму у християнстві.
- Особливості релігійного туризму в ісламі.
- Особливості релігійного туризму у буддизмі.

Основна література:

1. Білик Б. Етнокультурологія: поняття і терміни: довідник. Київ: Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2007. 112 с.
2. Бейдик О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

4. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура: [монографія]. Київ: Логос, 2009. 176 с.
5. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Семінарське заняття 7-8. Подієві та освітні види спеціалізованого туризму (4 години)

Питання для обговорення теми

1. Основні поняття подієвого туризму. Класифікація подієвого туризму.
2. Особливості подієвого туризму.
3. Сфера освітнього туризму. Мотиви освітніх подорожей.
4. Найбільш популярні види освітнього туризму.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Тематичні види подієвого туризму.
- Особливі вимоги до організації "карнавальних" турів.
- Особливості створення турпродукту для учасників подієвого туру "Формула 1"
- Історія освітнього туризму.
- Динаміка розвитку освітнього туризму.
- Перспективи освітнього туризму в Україні.

Основна література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с.
2. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник. Донецьк : Східний видавничий дім, 2008. 180 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

4. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура: [монографія]. Київ: Логос, 2009. 176 с.
5. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Семінарське заняття 9-10. Анімаційні види спеціалізованого туризму (4 години)

Питання для обговорення теми

1. Поняття анімації в туризмі.
2. Організація анімаційної діяльності в туризмі.
3. Програми анімації в туризмі.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Програми анімації в туризмі.
- Історія анімації.
- Організація анімаційної діяльності в туризмі.

Основна література:

1. Бейдик О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
2. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник. Донецьк : Східний видавничий дім, 2008. 180 с.
3. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
4. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

5. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
6. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Семінарське заняття 11-12. Види спеціалізованого туризму на території України (4 год.)

Питання для обговорення теми

1. Основні види спеціального туризму в Україні.

2. Напрями і її розвитку спеціальних видів туризму.
3. Методичні прийоми підготовки та проведення турів з певних видів спеціального туризму.

Теми для самостійної роботи (студенти обирають 1 тему і 1 варіант її виконання - реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе):

- Поділ туризму на типи, категорії, види, форми.
- Види спеціального туризму в Україні.
- Найбільш поширені спеціальні види туризму в Україні .
- Основні види туризму за метою поїздки в Україні.

Основна література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с.
2. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2003. 436 с.

Додаткова література:

4. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура: [монографія]. Київ: Логос, 2009. 176 с.
5. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем

	питань обговорення теми	7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Вимоги до виконання позааудиторної самостійної роботи

Позааудиторна самостійна робота передбачає такі види :

а) написання рефератів

Одним з найпоширеніших видів індивідуальних завдань для студентів є написання реферату (від лат. *referre* – доповідати) – письмової роботи науково-дослідницького характеру, в якій досить стисло, оглядово

викладається сутність певного наукового питання (за іншим визначенням, реферат – це письмовий аналіз теми).

Головним завданням цього виду самостійної роботи є формування у студентів початкових вмінь і навичок наукового дослідження.

Робота над рефератом має бути послідовною, з чітким урахуванням її головних етапів, які передбачають: обрання теми дослідження, складання плану реферату, виявлення джерельно-історіографічної бази обраної проблеми, конспектування літератури і підбір цитат, які необхідно виписувати точно (а іноді й дослівно), із зазначенням сторінок розташування в тексті, власне написання реферативного дослідження.

Як правило, обсяг рукописного реферату – 12-15 стор.; друкованого тексту – 12-15 стор. (14 кегель, через один інтервал, Times New Roman); Береги – 2 см згори і на долі, 2,5 – ліворуч, 1,5 – праворуч. Посторінкові посилання 12 кеглем (із зазначенням автора, його ініціалів, назви праці, місця і року її видання, сторінки).

б) доповідь у формі мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація урізноманітнює навчальний процес, підвищує продуктивність навчальної роботи, дає можливість урахувати особливості конкретної аудиторії та кожного окремого слухача.

Загальні вимоги до мультимедійної презентації:

У презентації має бути не менше 10 слайдів. Перший слайд – це титульний, на якому слід представити: назву презентації, прізвище та ініціали доповідача. На наступних слайдах розміщується зміст презентації.

Під час представлення інформації в мультимедійній презентації кожен слайд має відображати одну думку. Текст має складатися з коротких слів та простих речень, слід використовувати короткі слова та речення. Рядок має містити 6-8 слів. Зводять до мінімуму кількість прийменників, прикметників, прислівників.

Заголовки слайдів мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду. Усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі. Краще обирати горизонтальне розміщення інформації. Не варто перевантажувати слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень). Найбільша ефективність досягається тоді, коли ключові пункти відтворюються по одному на кожному окремому слайді. Слайди мають містити узагальнюючу інформацію з обраної студентом тематики. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, таблиці тощо. Якщо на слайді розміщено зображення, то надпис розміщується під ним. Рекомендовано виділяти головне у тексті іншим кольором (бажано в єдиному стилі). Оптимальний розмір шрифту – 16. Розмір для заголовків та титулів – 22 або 24.

Список літератури формується у наступному порядку: 1. спочатку вказуються прізвища (в алфавітному порядку) та ініціали або назва збірки чи підручника. 2. вказується назва джерела (без лапок). 3. вказується місце

видання. 4. через двокрапку вказується видавництво (без лапок). 5. після коми ставиться рік видання.

Наприклад : Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

в) творче завдання у формі есе.

Есе – самостійна творча робота з обраної студентами тематики. Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причиново-наслідкові зв'язки, аргументувати висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Загальні вимоги до есе:

Есе має містити чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми, а також висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. **Обсяг есе – 2-3 сторінки формату А 4** друкованого або рукописного тексту.

Рекомендована структура есе:

Титульний аркуш

Вступ: місія студента щодо розгляду теми есе, обґрунтування вибору цієї теми.

Під час визначення мети та завдань роботи важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що використані в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є актуальною на сьогоднішній день?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?» тощо.

Основна частина: теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.

Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюється структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи міркування) пропоновану тезу.

Висновок: узагальнення й аргументовані висновки до теми.

Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе, елемент як рекомендація на застосування дослідження, на розвиток взаємозв'язків з іншими проблемами.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 3

1. Класифікація релігійного туризму (рівень А).

Максимальна кількість балів – 4.

2. Особливості "карнавальних" турів та їх характеристика (Рівень В).

Максимальна кількість балів – 6.

3. Проаналізуйте основні етапи розвитку круїзного туризму (Рівень С).

Максимальна кількість балів – 10.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 4.

4 бали – виставляються за бездоганну відповідь.

3 бали – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

1-2 бали – виставляються за неповну, схематичну відповідь, в якій багато неточностей, фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 6.

5-6 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

3-4 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми, неповного, поверхового, з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 10.

8-9-10 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

5-6-7 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя та практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 20 балів.

Орієнтовні питання до модульної контрольної роботи

1. Дайте визначення поняття "туризм".
2. Зазначте види спеціального туризму на території України.
3. Основні види туризму за метою поїздки.
4. Зазначте основні мотиви і цілі туризму.
5. Поняття "транзитного туризму".
6. Проаналізуйте наймасовіші види світового туризму.
7. Основні етапи розвитку туризму.
8. Найбільш поширені спеціальні види туризму у світі.
9. Охарактеризуйте поняття "спеціальні види туризму".
10. Які різновиди туризму належать до ділового туризму?
11. Класифікація релігійного туризму.
12. Шоп-туризм як форма спеціального туризму.
13. Основні цілі і мотиви паломників у релігійних турах.
14. Особливості зеленого туризму в Україні.
15. Екзотичний туризм та його особливості.
16. Характеристика культових та релігійних центрів для релігійних турів.
17. Найвідоміші курорти світу та їх коротка характеристика.
18. Джайлоо-туризм як форма спеціального туризму.
19. Особливості паломницького туризму у ісламі.
20. Назвіть види спеціального туризму на території України.
21. Агротуризм та його особливості.
22. Особливості організації походів різних видів спортивного туризму.
23. Фестивальний туризм - поняття, характеристика, особливості.
24. Особливості географії інсентив туризму.
25. Специфіка конгресно виставкового туризму.
26. Кінотуризм як форма спеціального туризму.
27. Види ділового туризму та їх характеристика.
28. Особливості організації "зелених" турів.
29. Характеристика лікувально-оздоровчого туризму.
30. Особливості паломницького туризму у християнстві.
31. Основні фактори, що впливають на організацію курортів.
32. Основні регіони бальнеологічного туризму в Україні та їх характеристика.

- 33.Індустріальний туризм та його характеристика.
- 34.Географія лікувально-оздоровчих турів.
- 35.Анімаційні види спеціального туризму та їх особливості.
- 36.Гастрономічний туризм, особливості організації таких турів.
- 37.Специфіка організації лікувально-оздоровчих турів.
- 38.Основні складові екологічного туризму та їх особливості.
- 39.Характеристика екологічного туризму.
- 40.Характеристика найвідоміших Національних природних парків світу.
- 41.Особливості "карнавальних " турів та їх характеристика.
- 42.Вплив туризму на екологічний стан довкілля.
- 43.Особливості подієвого туризму.
- 44.Географія гірськолижного туризму.
- 45.Перспективи розвитку сільського туризму в Україні.
- 46.Основні вимоги до засобів розміщення на гірськолижних курортах.
- 47.Особливості екстремального туризму.
- 48.Основні етапи розвитку круїзного туризму.
- 49.Характеристика гірськолижних курортів світу.
- 50.Специфіка круїзного туризму.
- 51.Заходи безпеки для учасників екстремальних турів.
- 52.Характеристика основних регіонів річкового круїзного туризму.
- 53.Особливості організації лікувально-оздоровчого туру.
- 54.Велосипедний тур як різновид спортивного туризму.

Іспит

Іспит відбувається в усній формі. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача вищої освіти на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «відмінно» – 30 балів;
- «добре» – 23 бали;
- «задовільно» – 18 балів;
- «незадовільно» – 0 балів.

Здобувачам вищої освіти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «**відмінно**», за шкалою ЄКТС – **А. Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти на іспиті

правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	«відмінно» (30 балів)
загалом правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрішностями	«добре» (23 бали)
здобувач вищої освіти під час відповіді припускається окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	«задовільно» (18 балів)
здобувач вищої освіти не може на питання екзаменаційного білета внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно» (0 балів)

Питання до іспиту з дисципліни «Спеціалізований туризм»

1. Дайте визначення поняття "туризм".
2. Зазначте види спеціального туризму на території України.
3. Основні види туризму за метою поїздки.
4. Зазначте основні мотиви і цілі туризму.
5. Поняття "транзитного туризму".
6. Проаналізуйте наймасовіші види світового туризму.
7. Основні етапи розвитку туризму.
8. Найбільш поширені спеціальні види туризму у світі.
9. Охарактеризуйте поняття "спеціальні види туризму".
10. Які різновиди туризму належать до ділового туризму?
11. Класифікація релігійного туризму.
12. Шоп-туризм як форма спеціального туризму.
13. Основні цілі і мотиви паломників у релігійних турах.
14. Особливості зеленого туризму в Україні.
15. Екзотичний туризм та його особливості.
16. Характеристика культових та релігійних центрів для релігійних турів.
17. Найвідоміші курорти світу та їх коротка характеристика.

18. Джайлоо-туризм як форма спеціального туризму.
19. Особливості паломницького туризму у ісламі.
20. Назвіть види спеціального туризму на території України.
21. Агротуризм та його особливості.
22. Особливості організації походів різних видів спортивного туризму.
23. Фестивальний туризм - поняття, характеристика, особливості.
24. Особливості географії інсентив туризму.
25. Специфіка конгресно виставкового туризму.
26. Кінотуризм як форма спеціального туризму.
27. Види ділового туризму та їх хараткрестика.
28. Особливості організації "зелених" турів.
29. Характеристика лікувально-оздоровчого туризму.
30. Особливості паломницького туризму у християнстві.
31. Основні фактори, що впливають на організацію курортів.
32. Основні регіони бальнеологічного туризму в Україні та їх характеристика.
33. Індустріальний туризм та його характеристика.
34. Географія лікувально-оздоровчих турів.
35. Анімаційні види спеціального туризму та їх особливості.
36. Гастрономічний туризм, особливості організації таких турів.
37. Специфіка організації лікувально-оздоровчих турів.
38. Основні складові екологічного туризму та їх особливості.
39. Характеристика екологічного туризму.
40. Характеристика найвідоміших Національних природних парків світу.
41. Особливості "карнавальних " турів та їх характеристика.
42. Вплив туризму на екологічний стан довкілля.
43. Особливості подієвого туризму.
44. Географія гірськолижного туризму.
45. Перспективи розвитку сільського туризму в Україні.
46. Основні вимоги до засобів розміщення на гірськолижних курортах.
47. Особливості екстремального туризму.
48. Основні етапи розвитку круїзного туризму.
49. Характеристика гірськолижних курортів світу.
50. Специфіка круїзного туризму.
51. Заходи безпеки для учасників екстремальних турів.
52. Характеристика основних регіонів річкового круїзного туризму.
53. Особливості організації лікувально-оздоровчого туру.
54. Велосипедний тур як різновид спортивного туризму.

Рекомендовані джерела:

Базова література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с.
2. Бейдик О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
3. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник. Донецьк : Східний видавничий дім, 2008. 180 с.
4. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
5. Мальська М. П., Худо В. В., Занько Ю. С. Організація туристичного обслуговування : підручник. Київ: Знання, 2011. 275 с.
6. Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : підручник. Київ : Знання, 2013. 334 с.

Додаткова література:

1. Гедін М.С. Особливості розвитку туризму в сучасній Україні / Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму», 12 травня 2017 року / Відп. ред. Ю.І.Терещенко. К.: Вид. центр КНЛУ, 2017. С 34-39.
2. Гедін М.С. Паломницький туризм в сучасній Україні / Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму» / відп. ред. Ю.І. Терещенко, В.М.Васильчук, М.С.Гедін. Київ, 2016. С. 17-20.
3. Гедін М.С. Особливості організації ділового туризму в країнах Європи: досвід для України / Наукові та освітні трансформації в сучасному світі: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року). Суми: ТОВ НВП «Росток А. В.Т.». 2021. С. 18-20.
4. Романова А. А. Види туризму та їх класифікація у контексті сучасних тенденцій розвитку туристичної індустрії // Економіка і регіон. 2017. № 4. С. 13-19.
5. Ковешніков В.С. Інноваційні види туризму / В.С. Ковешніков, О.С. Ліфіренко, Н.М.Стукальська // Інвестиції: практика та досвід. 2016. №4. С. 38–44.
6. Сокол Т. Г., Плиска І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2017. Випуск 47. С. 165 – 170.
7. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

11. Інформаційні ресурси

1. UNWTO. World Tourism Barometer. Committed to Tourism, Travel and the Millennium Development Goals. URL: [http:// www.world-tourism.org](http://www.world-tourism.org)
2. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
3. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>